

Передумови створення та правовий статус Антикорупційного суду Республіки Словаччина

Макаренков О. Л.

*Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна
almak17@ukr.net*

Ключові слова:

громадянин, Європейський Союз, корупція, право, прокуратура, Словаччина, суд.

У статті досліджено передумови створення і правовий статус антикорупційного суду Республіки Словаччина. Визначено, що його було створено у 2003 р. З 2009 р. він отримав назву «Спеціалізований кримінальний суд». Виникнення цього інституту корелювало із щирим прагненням громадян держави і добросесної частини чиновників мінімізувати корупцію у країні до рівня, який прийнятний для повноцінного членства у ЄС. Передумовами цього були обставини організаційної неспроможності наявних судів першої та другої інстанцій вершити правосуддя у корупційних справах. Відзначено також, що словаки розуміли важливість оперативного вирішення таких справ й отримання дозволів від слідчих суддів на негласні слідчі дії. Підкреслено, що створенню цього суду передувала відсутність незалежності суддів від прокурорів, слідчих, адвокатів та політиків, оскільки це детермінувало їхню упередженість. За мету ставили також підвищити привабливість економіки для інвестицій. Установлено, що разом зі спеціалізованою прокуратурою цей суд становив базовий організаційний інститут антикорупційної інфраструктури Словаччини. Вона сьогодні має вже понад 17 років досвіду роботи. Конструктивні елементи умов та змісту цієї діяльності являють собою спеціальні процедури перевірки придатності судді до протидії корупції на своїй посаді, достатню оплату праці, незалежність від прокурорів та спеціальну юрисдикцію. Їх запозичення дуже корисне для кожної держави Європи, включаючи Україну. Наголошено, що соціальні протести словаків у 2009 р. проти спроб публічної влади припинити роботу Антикорупційного суду, довели значущість ролі конструктивної громадянської активності під час антикорупційних трансформацій публічно-правових відносин країни, яка інтегрується до ЄС. Словаки продемонстрували значення цього інституту для профілактики клієнтізму та інших проявів корупції.

The preconditions for the establishment and legal status of the Slovak Republic Anti-corruption Court

Makarenkov O. L.

*Zaporizhia National University Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhia, Ukraine
almak17@ukr.net*

Key words:

citizen, European Union, corruption, law, prosecutor's office, Slovakia, court.

The article reveals the preconditions for the establishment and legal status of the Slovak Republic anti-corruption court. It is determined that it was created in 2003. Since 2009, it has been called the Specialized Criminal Court. The emergence of this institution correlated with the sincere desire of the citizens of the state and the integrity part of officials to minimize corruption in the country to a level acceptable to full EU membership. The preconditions for this were the circumstances

of the organizational inability of the existing courts of first and second instance to administer justice in corruption cases. It was also noted that the Slovaks understood the importance of promptly resolving such cases and obtaining permits from investigating judges for covert investigative actions. It was emphasized that the establishment of this court was preceded by the lack of independence of judges from prosecutors, investigators, lawyers and politicians, as this determined their bias. The aim was also to increase the attractiveness of the economy for investment. It was established that together with the specialized prosecutor's office this court formed the basic organizational institutions of the anti-corruption infrastructure of Slovakia. Today she has more than 17 years of experience. The constructive elements of the conditions and content of this activity are the following elements, namely: special procedures for checking the suitability of a judge to combat corruption in office, adequate remuneration, independence from prosecutors and special jurisdiction. Their borrowing is very useful for every European country, including Ukraine. The judges of this court accumulated special knowledge and experience in anti-corruption justice, prevention of informal connections and influence on judges, successful completion of consideration and resolution of corruption cases by passing court decisions. Simultaneously, the challenges facing this Slovak court today are instructive for Ukraine and other countries that have set up relevant courts and / or are consistent in their efforts to minimize corruption. Emphasized that the social protests of Slovaks in 2009 against the attempts of public authorities to stop the work of the anti-corruption court are one of the substantial elements of public consciousness anticorruption transformation. It was proved the importance of the constructive civic activity role during such type changes of public relations in the country. After all, its integration into the EU presupposes the openness of society to progress. Slovaks have demonstrated the significance of this institution for the prevention of clientelism, nepotism and other manifestations of corruption.

Постановка проблеми. Трансформації національних правових систем у Європі належать до одних із найкращих антропологічних стандартів у світі. Утвердження верховенства загальнолюдських прав людини під час та за наслідками перебігу цих процесів залишається головною метою публічної влади відкритого громадянського суспільства. Успішність перетворень такого характеру забезпечується за рахунок належного функціонування судів, прокуратури, слідчих та інших інститутів повноцінної інфраструктури з протидії корупції. При цьому країни високого й стійкого рівня створюють суди, які організаційно та функціонально призначені для відправлення антикорупційного правосуддя. Україна нині продовжує антикорупційні реформи, зокрема вживає заходів для ефективності її Вищого антикорупційного суду (Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII), який розпочав свою роботу 05.09.2019 й потребує запозичення відповідного успішного досвіду зарубіжних країн. Специфіка такої потреби визначальною мірою детермінована контекстом інтеграції до ЄС, а тому особливої цінності набуває досвід європейських країн, які мають суди такого типу. Серед них – лише три країни: Республіка Словаччина (далі – РС, або *Slovenská Republika*), Республіка Хорватія і Республіка Болгарія.

Мета статті – розкрити передумови створення і правовий статус антикорупційного суду Республіки Словаччина.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окреслені актуальні питання стали предметом наукових досліджень С.К. Бостана, І.О. Беззуб, О.Ю. Бусола, В.О. Глушкова, І.М. Даньшина, О.М. Джужі, С.В. Дрьомова, А.П. Закалюка, О.Г. Кальмана, Т.О. Коломоєць, О.М. Костенка, М.І. Мельника, М.І. Хавронюка та багатьох інших українських учених. Зокрема, О.І. Безпалова, К.В. Ростовська, О.В. Скребець дослідили міжнародний досвід формування та реалізації антикорупційної політики, створення антикорупційного суду в Україні; Дж. Еспіна (J. Espina) – корупцію та організовану злочинність, реальні проблеми та можливі шляхи їхнього вирішення; Д.І. Йосифович – міжнародний досвід діяльності спеціалізованих антикорупційних органів; О.О. Косиця – організаційно-правові підстави створення антикорупційного суду в Україні; І. Мацейкова (I. Macejková) – правовий статус Спеціального суду РС; Г. Мурін (G. Murín) – проблеми боротьби з мафією у Словаччині; Д. Нікодем (D. Nikodým) – конституційність створення Організації та діяльності Спеціального суду РС; Б.М. Обідник, І.О. Хайдарова – європейський та інший іноземний досвід

правового регулювання діяльності антикорупційних судів. Але порушене у цій роботі питання залишилося недостатньо визначеним, а тому актуальне.

Основний зміст роботи. У складі антикорупційної інфраструктури важливість досліджуваних судів пояснюється їхньою інституційною спроможністю вирішувати корупційні справи, за рахунок чого очікується мінімізація корупційних проблем до рівня прийняттого для стандартів законодавства ЄС. Інакше корупційний чинник робить суспільство незбалансованим, адже такий тип проблем є системною перешкодою для організації й ефективної діяльності органів державної влади. Урешті-решт, корупція суттєво ускладнює темп та якість інтеграції України та РС до структур ЄС відповідно до паритетних засад. Наприклад, згідно з дослідженням Словацької академії наук, слід прийняти більш суворі антикорупційні заходи і підвищити ефективність судової системи щодо відстоювання прав інвесторів [1]. Серйозними проблемами антикорупційної політики залишається політичний тиск на поліцію; питання фінансування політичних партій (у т. ч. ефективних механізмів контролю над їхніми витратами); однією з найбільш корумпованих сфер залишається охорона здоров'я; істотною проблемою у сфері антикорупційної політики є ситуація щодо судочинства: слабкість та залежність судової гілки державної влади визначається істотним впливом та втручанням із боку політиків, а також значним обсягом справ у судах, що зумовлює затягування розгляду справ, а також постійні зміни законодавства; незавершеність законодавчої роботи та недостатня воля чиновників, відсталість інституційної основи роботи антикорупційних механізмів [2, с. 30].

Slovenská Republika – перша держава Європи, яка вирішила створити Спеціальний суд (Špeciálny súd, фактично Антикорупційний кримінальний суд) та прокуратуру як спеціальні установи в судовій та прокурорській системах і ключові елементи всієї антикорупційної інфраструктури. Ухвалений парламентом у 2003 р. закон про створення Спеціального суду, що здійснює судове провадження у справах із корупції та організованої злочинності, набрав чинності у 2005 р. [3]. Тоді в 2003 р. РС займала 59-е місце серед 133 країн у рейтингу сприйняття корупції (CPI of Transparency International), для порівняння: зі 180 країн у 2009 р. – 56-е, у 2019 р. – 59-е місце. Україна у 2018 р. обіймала у цьому рейтингу 120-е місце, у 2019 р. – 126-е, у 2003 р. – 106-е місце.

Фактично такий суд покликаний усунути перепони неупередженого вирішення корупційних справ, що часто мали місце у вигляді впливу міжособистих (неформальних) зв'язків юристів

(суддів, адвокатів, слідчих, прокурорів), які брали участь у справі, та обвинувачених (і/або місцевих впливових підприємців тощо). Цим суддям стандартно для такого типу судів надали високу винагороду за роботу, забезпечили можливості їхньої персональної охорони та процесуальні гарантії незалежності.

Корупціонери і/або інші противники Спеціального суду РС домоглися через Конституційний Суд РС визнання 17.07.2009 неконституційним вищезазначеного закону з підстав порушення принципу незалежності цих суддів (адже їх перевіряли за низкою параметрів на предмет безпеки/неупередженості – the security clearance procedure / special screening procedures helped ensure the court's integrity), їх надмірно високої суддівської винагороди (порівняно із суддями інших судів) та питання щодо підсудності справ відносно чиновників вищих (найвищих) органів публічної влади. 17.07.2009 парламент ухвалив Закон «Про спеціалізований кримінальний суд та про внесення змін до деяких законів» (у цей же день набрав чинності), якому були передані всі справи й до якого перейшли працювати судді зі Спеціального суду РС [4]. Така організованість та відповідальність парламентаріїв й переважна підтримка найвищого політичного керівництва держави були детерміновані багатотисячними мітингами та іншими формами активності відкритого громадянського суспільства. Громадяни під час тогочасних масових вуличних демонстрацій гостро критикували спроби зруйнувати судову антикорупційну ланку, наполегливо й жорстко вимагали негайно забезпечити її належну роботу. Фактично виступи громадян довели, що громадянське суспільство РС життєздатне та відкрите до прогресу (за відповідною концепцією К.Р. Поппера), зокрема й через недопущення згорання антикорупційних реформ та забезпечення наступництва роботи антикорупційного суду РС без жодних перепон та загроз як для його суддів, так і для верховенства права й доброчесності. Й нині вони продовжують боротися за доброчесність публічної влади своєї країни, наприклад під час щорічних демонстрацій на підтримку неупередженого розслідування вбивства у власному будинку 21.02.2018 журналіста Я. Куцняка (та його нареченої), який останнім часом займався журналістським розслідуванням корупційних зв'язків вищого керівництва РС із підприємцями Республіки Італія [5]. Така громадянська боротьба за доброчесність чиновників посідає своє чільне місце серед інструментів антикорупційних трансформацій публічно-правових відносин [6].

Головними чеснотами суддів Спеціалізованого кримінального суду (Špecializovaný trestný súd,

далі – СКС РС) стали сумління та справедливість. Вимоги до кандидатів на посади до цього суду передбачають, що суддя призначається Судовою радою РС (аналог Вищої ради правосуддя України) з числа кандидатів на посаду судді на підставі результатів колективної процедури відбору, який практикує юридичну практику не менше 10 років (п. 3 § 11). Інші вимоги стандартні щодо обіймання посади судді: громадянство, вік від 30 років, юридична освіта вища не менше другого ступеня (магістра), повна правосуб'єктність (право- і дієдатність, осудний, відсутність медичних протипоказань), відсутність судимості, відповідає умовам суддівської компетентності, постійно проживає у СР, склав кваліфікаційний іспит судді, успішно завершив процедури відбору на посаду судді, письмово погодився працювати суддею. Передумовами суддівської компетентності є моральні стандарти і добросовісність судді, необхідні для правильного і відповідального виконання своїх функцій. Суддя призначається Президентом СР за пропозицією Судової Ради РС безстроково. Після свого призначення суддя приймає присягу, передбачену Конституцією, та підписує її текст [7].

У СКС РС працює 15 суддів, яким, відповідно до § 14 Кримінального процесуального кодексу

РС, підсудні справи щодо вбивства; махінацій у державних закупівлях та на публічних аукціонах (п. 3 § 266 Кримінального кодексу РС); підробки, зміни та несанкціоноване виробництво грошей та цінних паперів (п. 4 § 270 КК РС) зловживання владою публічною службовою особою (літери b), v), e), f), g), h), i), l) або m) п. 3 і п. 4 § 326 КК РС); отримання хабара (§ 328 - 330 КК РС); пов'язані з хабарництвом (§ 332 до 334 КК РС); непрямой корупції (§ 336 КК РС); виборчої корупції (§ 336a КК РС); зі спортивної корупції (§ 336b КК РС); встановлення, складання або підтримки злочинної групи та особливо тяжких злочинів, скоєних злочинною групою; терористичні злочини; за певних умов кримінальні злочини проти власності, передбачені заголовком IV особливої частини КК РС, або економічні правопорушення, передбачені заголовком 5 особливої частини КК РС; злочинів, що завдають шкоди фінансовим інтересам ЄС; два останні види злочинів та вбивства, за умови дотримання умов спільної дії; злочини екстремізму (§ 140a КК РС) [8]. Сфера юрисдикції СКС РС визначається категорією правопорушення, а не його тяжкістю. Відповідно, формально СКС РС має право відправляти правосуддя у випадках усього діапазону корупції – від найдрібнішої до наймасштабні-

Рис. 1. Арешт і покарання судді-хабарника (Gerard David, 1498 jaar, Arrestatie van een onrechtvaardige rechter ; Het oordeel van Cambyses. Het tweeluik beeldt de veroordeling van rechter Sisamnes door de Perzische koning Cambyses II uit. Deze gebeurtenis is, evenals Cambyses' Egyptische veldtocht, geboekstaafd door Herodotus. Sisamnes werd verdacht van het aannemen van steekpenningen en daarvoor veroordeeld tot de dood door levend te worden gevild. Dit thema was aan het einde van de vijftiende en de gehele zestiende eeuw zeer geliefd)

шої, незалежно від розміру предмету корупційного злочину і/або юридичного статусу його суб'єкта. Так, державним службовцям у РС заборонено приймати чи вимагати подарунки (вигоду матеріальну або нематеріальну, у т. ч. обіцянки її надати в майбутньому) чи інші вигоди, які можуть вплинути на його поведінку та рішення або які можуть уважатися винагородою за виконання своїх обов'язків. Він може приймати подарунки чи інші пільги, що надаються урядом для належного виконання його роботи, чи інші подарунки (пільги), передбачені на офіційних переговорах та нарадах, пов'язаних із виконанням державної служби, які не можуть впливати на виконання його обов'язків [9]. Наприклад, 11.03.2020 поліція РС затримала 13 суддів за звинуваченнями у зловживанні державною владою, корупції та втручанні в незалежність суддів [10].

Багато хто зі словацької антикорупційної спільноти відзначив, що найважливіші справи ті, що стосуються великої корупції, вчинені топ-чиновниками, ніколи не потрапляють до СКС РС, навіть якщо докази є вагомими. На думку критиків, кримінальні обвинувачення Спеціалізованої антикорупційної прокуратури РС, які вона передає до СКС РС, часто є дрібним хабарництвом, де предметом стають невеликі суми грошей, а суб'єктами злочину – чиновники нижчого рівня. Словацький досвід, таким чином, свідчить про те, що корумповані еліти топ-чиновників допускають створення й функціонування судів та інших суміжних інститутів попередження корупції та боротьби з нею рівно настільки, наскільки ці інститути не зачіпають їхні інтереси й не розслідують обставини корупції, підтримують обвинувачення, розглядають і вирішують корупційні справи, виносячи рішення проти них чи їхніх близьких (пов'язаних) осіб. Якщо у перші роки формування й подальшого функціонування СКС РС він був постійним фокусом жорстких нападів (диверсій) із боку потужних політичних діячів і суддів, оскільки вони побоювалися, що ця нова інституція притягне їх чи їхніх близьких осіб (партнерів) до кримінальної відповідальності, то в подальшому ці напади, зрештою, згасали й топ-корупціонери стали вже не такими стурбованими фактами існування і роботи СКС РС. Вони відчули, що фактично мають інструментарій для негласного підтримання свого імунітету від юрисдикції цього суду, зокрема Офіс спеціалізованої прокуратури не висуває звинувачення у корупції проти потужних політичних (економічних) фігур, навіть коли є вагомими докази провини. Вчені пропонують звузити юрисдикцію СКС РС категорією корупційних справ проти топ-чиновників, хоча питання кількості корупційних справ і перевантаження ними суддів цього суду при цьому не стає

визначальним [11]. Важливо, щоб за дріб'язковими справами з корупції і/або проти чиновників нижчих ланок публічної влади за кількістю такого роду справ не втрачалися статистика й якісні показники боротьби з топ-корупцією, яка завдає найбільше шкоди публічним інтересам, демонструючи визначальну питому вагу втрат можливостей розвитку суспільства від неї. Більше того, саме першочерговий акцент на боротьбі з корупцією чиновників вищих (найвищих) органів публічної влади став запорукою успіху антикорупційної роботи у Республіці Сінгапур.

Висновки. Отже, створення Спеціалізованого (Спеціального до 2009 р.) кримінального суду у РС корелювало із щирим прагненням її громадян та добросесної частини публічної влади мінімізувати корупцію у країні до рівня, який прийнятний для повноцінного членства у ЄС. Передумовами цього були обставини організаційної неспроможності наявних судів першої та другої інстанцій вершити правосуддя в корупційних справах; необхідність пришвидшення вирішення таких справ й отримання дозволів від слідчих суддів на негласні слідчі дії; відсутність незалежності суддів цих судів від прокурорів, слідчих, адвокатів та політиків і, відповідно, їх неупередженості; прагнення підвищити привабливість економіки для інвестицій. Разом зі спеціалізованою прокуратурою (Úrad špeciálnej prokuratúry) цей суд становить базовий організаційний інститут антикорупційної інфраструктури РС, яка сьогодні має вже понад 17 років досвіду роботи. Конструктивні елементи умов та змісту цієї діяльності (спеціальні процедури перевірки придатності судді до протидії корупції на своїй посаді, достатня оплата праці, незалежність від прокурорів та спеціальна юрисдикція) дуже корисні для кожної держави Європи, включаючи Україну. Судді цього суду акумулювали спеціальні знання та досвід з антикорупційного правосуддя, недопущення неформальних зв'язків і впливу на суддів, успішного завершення розгляду та вирішення корупційних справ винесенням судових рішень. Водночас виклики, перед яким нині стоїть СКС РС, стають повчальними для України та інших країн, які створили відповідні суди і/або здійснюють послідовну роботу з мінімізації корупції. Важливо також, що соціальні протести словаків у 2009 р. проти спроб публічної влади припинити роботу антикорупційного суду – доказ значущості ролі конструктивної громадянської активності під час антикорупційних трансформацій публічно-правових відносин країни, яка інтегрується до ЄС, прагнучи залишатися відкритою до прогресу. Громадяни демонстрували значення цього інституту для профілактики клієнтізму, кумівства та інших проявів корупції.

Література

1. Годовой обзор состояния экономики и основных направлений внешнеэкономической деятельности Словацкой Республики в 2017 г. URL : https://www.polpred.com/upload/pdf/obzor_economy_Slovakia_2017.pdf.
2. Головачко В.М., Максименко Д.В., Шершун В.В. Борьба проти корупції в Україні, Румунії, Угорщині та Словаччині. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»*. 2019. Вип. 2. С. 27–32.
3. O zriadení Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry a o zmene a doplnení niektorých zákonov : Zákon Slovenskej republiky 21.10.2003 č. 458/2003. URL : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2003-458#f2942070>.
4. O špecializovanom trestnom súde a o zmene a doplnení niektorých zákonov: Zákon Slovenskej republiky 17.07.2009 č. 291/2009. URL : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2009-291>.
5. Proteste gegen Korruption 22.02.2020. URL : <https://taz.de/Gedenken-an-Mord-in-Slowakei!/5665543/>.
6. Makarenkov O.L. Peaceful gatherings and other forms of citizens' right implementation to resist corruption. *Jurnalul juridic național: teorie și practică*. 2020. № 2. P. 9–15.
7. O sudcoch a prísediacich : Zákon Slovenskej republiky 05.10.2000 č. 160/2000. URL : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2000-385>.
8. Trestný poriadok : Zákon Slovenskej republiky 24.05.2005 č. 301/2005. URL : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-301#cast1>.
9. Zásady etického správania : vyhláška Úradu vlády Slovenskej republiky č. 400/2019, 21 novembra 2019. URL : https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2019/400/ZZ_2019_400_20200101.pdf.
10. NAKA zadržala 13 sudcov, polícia si prišla aj po Jankovskú a Kočner má na krku ďalšie obvinenia. 11.03.2020. URL : <https://www.webnoviny.sk/narodna-kriminalna-agentura-zasahuje>.
11. Stephenson M.C. Specialised anti-corruption courts: Slovakia. U4 Brief. 2016. № 2. URL : <https://www.u4.no/publications/specialised-anti-corruption-courts-slovakia>.

References

1. Annual review of the state of the economy and the main areas of foreign economic activity of the Slovak Republic in 2017, available at: https://www.polpred.com/upload/pdf/obzor_economy_Slovakia_2017.pdf
2. Golovachko, V.M., Maksymenko, D.V., Shershun, V.V. (2019), “Fight against corruption in Ukraine, Romania, Hungary and Slovakia”. *Science. Visn. Mukach. State. Un-ty. Economics series*. 2019. Iss. 2. P. 27-32
3. On the Establishment of the Special Court and the Office of the Special Prosecutor's Office and on the Amendment of Certain Acts: Act of the Slovak Republic 21.10.2003 no. 458/2003, available at: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2003-458#f2942070>
4. On the Specialized Criminal Court and on Amendments to Certain Acts: Act of the Slovak Republic 17.07.2009 no. 291/2009, available at: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2009-291>
5. Protests against corruption on February 22, 2020, available at: <https://taz.de/Gedenken-an-Mord-in-Slow-Slovakia!/5665543/>
6. Makarenkov, O.L. (2020), “Peaceful gatherings and other forms of citizens' right implementation to resist corruption”, *Jurnalul juridic național: teorie și practică*. 2020. No. 2. P. 9-15.
7. On Judges and Judges: Act of the Slovak Republic 05.10.2000 no. 160/2000, available at: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2000-385>
8. Criminal Procedure Code: Act of the Slovak Republic 24.05.2005 no. 301/2005, available at: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-301#cast1>
9. Principles of ethical behavior: Decree of the Office of the Government of the Slovak Republic no. 400/2019, 21 November 2019, available at: https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2019/400/ZZ_2019_400_20200101.pdf
10. NAKA detained 13 judges, the police also came after Jankovská and Kočner has other charges on his neck March 11, 2020, available at: <https://www.webnoviny.sk/narodna-kriminalna-agentura-zasaha>
11. Stephenson, M. C. (2016), “Specialized anti-corruption courts: Slovakia”. U4 Brief. 2016. No. 2, available at: <https://www.u4.no/publications/specialised-anti-corruption-courts-slovakia>